

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย โครงการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนห่างไกลในเกาะแก่งและแหล่ง

ทุรกันดาร : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง จังหวัดสตูล

ชื่อผู้วิจัย

1. นางสาวสมสวาท เจริญฤทธิ์

2. ผศ.เพียงใจ พลโกล

3. ผศ.ดร.พวงเล็ก วรกุล

ระยะเวลา

ธันวาคม 2546 – มกราคม 2548

งบประมาณสนับสนุน ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้ 1) เพื่อศึกษาบริบทชุมชนของโรงเรียนห่างไกลในเกาะแก่งและแหล่งทุรกันดาร โรงเรียนบ้านเกาะอาดัง 2) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง 3) เพื่อพัฒนาโรงเรียนบ้านเกาะอาดังให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของชุมชน การวิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงสำรวจด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เทคนิควิธีและเครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร การศึกษาสังเกตสภาพจริง การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และเทคนิควิธีประชุมกลุ่ม

ผลการดำเนินการวิจัย พบว่า โรงเรียนบ้านเกาะอาดัง ตั้งอยู่บนเกาะหลีเป๊ะ เป็นเกาะเล็กกลางทะเลอันดามัน ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเลตะรุเตาห่างจากเมืองสตูล ประมาณ 90 กิโลเมตร ประชากรในปี พ.ศ. 2546 มีทั้งสิ้น 155 ครัวเรือน จำนวน 882 คน ส่วนใหญ่เป็นชาวเลกลุ่มอุรักลาไวย์ ที่มีภาษาชาวเลของตนเอง และมีวิถีชีวิตชาวเลที่เป็นอัตลักษณ์ มีความรักผูกพันกับถิ่นฐานและท้องทะเล ชาวเลรุ่นใหม่ในกลุ่มอายุไม่เกิน 40 ปี สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ เพราะมีโอกาสศึกษาจากโรงเรียน ที่มีการก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2501 ปัจจุบันมีการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างพบว่าร้อยละ 38.71 ต้องการให้บุตรหลานศึกษาถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และร้อยละ 43.25 ศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยต่างให้เหตุผลว่าเป็นการศึกษาที่เพียงพอสำหรับการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตบนเกาะแล้ว และมีความต้องการให้โรงเรียนมีความพร้อม เหมือนโรงเรียนบนฝั่ง

ด้านการจัดการศึกษาด้วยการวิเคราะห์พบว่าโรงเรียนมีข้อเด่นในประเด็น ตั้งอยู่บนเกาะที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางทะเลที่สมบูรณ์ งดงาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ทำให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรมและภาษาต่างประเทศ รวมทั้งมีรายได้ในฤดูกาลท่องเที่ยว เป็นชุมชนขนาดเล็ก มีความสะดวกในการติดต่อสื่อสารภายในชุมชน

มีวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเลกลุ่มอุรักลาไวย์ที่มีคุณค่า ส่วนด้านปัญหาอุปสรรคและข้อดีของการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีหลายประการ เช่น ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ได้รับความรู้ การศึกษาน้อยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับน้อยมาก สภาพทางภูมิศาสตร์ทำให้มีปัญหาด้านการติดต่อสื่อสารคมนาคมกับภายนอก ขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ชุมชนไม่มีบริการไฟฟ้าและน้ำ มีปัญหาด้านบุคลากร ขาดแคลนครูบางสาขา ครูขาดโอกาสในการรับรู้ความเคลื่อนไหวทางวิชาการ ครูทุกคนมาจากนอกพื้นที่ที่ไม่มีความรู้ภาษาชาวเล มีปัญหาด้านสวัสดิการและการบำรุงขวัญบุคลากร งบประมาณไม่เพียงพอ จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว คณะผู้วิจัยและคณะครูได้ร่วมวางแผนและพัฒนาโรงเรียนใน 5 กิจกรรมหลักคือ 1) การปรับแผนกลยุทธ์และหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนโดยจัดค่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) การศึกษารวบรวมภาษาชาวเล และจัดทำเอกสารประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาไทย ภาษาชาวเลเพื่อการท่องเที่ยว 5) การจัดหาและติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ผลการดำเนินการครั้งนี้ส่งผลให้ คณะครูมีการตื่นตัวเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนและเห็นประโยชน์จากการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาโรงเรียน นักเรียน และชุมชน

เลขทะเบียน	133988
วันที่	๘ ส.ค. 2549
เลขเรียกหนังสือ	311.03
	ศ1๖๗

Abstract

Research Title : Research and Development of Remote Island Schools
: A Case Study of Ban Koh Adang School in Satun.

Researchers : Miss Somsawat Chareonrit
Asst. Prof. Piangjai Polpok
Asst. Prof.Dr. Puanglek Worakul

Time : December 2003 - January 2005

Supported Fund : Commission on Higher Education, Ministry of Education, Thailand

The objectives were as follows :

- 1) To study the community context of a school on a remote island – Ban Koh Adang School
- 2) To study the education management of Ban Koh Adang School.
- 3) To develop Ban Koh Adang School in accordance with the needs and the context of the community

The research results showed that Ban Koh Adang School was located on Koh Lepeh. It was a small island in Andaman which was far from Satun Province about 90 kilometres. In 2003, there were 155 families, 882 people, residing on Koh Lipeh. Most of the people on the island were Chao Lae called Urak Lawoi. They had their own language and their own way of life – the identity of Chao Lae – that was the love of, and ties to, their habitat and the sea. The new generation of Chao Lae, younger than 40 years old, could read and write Thai because of their formal education in the island school established in 1958. The school provided education from kindergarten to Matayom Seuksa 3. The result of the sample group survey were that 38.7% of parents wanted to see their children receive education up to Prathom 6 and 43.25% wanted their children to study up to Matayom Seuksa 3. Most of them said that this was sufficient to work and live on the island. They also wanted the school to be as well equipped as schools on the mainland.

The analysis of the education management found that the outstanding aspect of the school were based on the island's location, its abundance of natural resources and an especially beautiful sea environment. The island was a beautiful popular tourist destination. Therefore, the

students got a good opportunity to learn and to exchange culture and languages with foreigners. They also got the opportunity to earn a good income in the high tourist season. The community was small so there were no problems of communication within the community. There were precious aspects of Urak Lawoi culture that were important to be preserved. The school faced several problems due to the inferior education management; there was also both high poverty and poor education in the adult community. The participation of the community in education management was minimal. The remote geographic location of the island caused problems of communication with the outside world. There was a lack of variety of learning resources in the community. The growth of the tourism industry brought the influence of outside culture on the community way of life. It also affected the natural resources and environment. There was a lack of electricity and drinking water. The lack of adequately trained personnel was also the important problem. The school was in need of teachers in some specific majors. Teachers didn't get up-to-date academic information. All teachers came from other areas and didn't know the Chao Lae language. There were the problems of welfare and support of teachers. The budget was not sufficient.

The analysis results mentioned above caused the research team and teachers to work cooperatively in planning and developing 5 main activities for the school. These were as follows :

- 1) Modifying the strategic plan and school curriculum.
- 2) Developing the information technology skills of school personnel.
- 3) Running student development activities with the Camp of Environment and Nature Conservation.
- 4) Working on the content and production of a language skills manual which includes English – Thai – Chao Lae expressions used in Tourism, and including a collection of current Urak Lawoi vocabulary.
- 5) Obtaining and setting-up a computer system network.

As a result of the research and development, the school teachers had become more attentive to developing both themselves and the school had had a better knowledge and understanding of education processes. They had developed the school and saw that educational development as an outcome of education and research could be a benefit to all involved – students, the school and the community.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยและพัฒนาโรงเรียนห่างไกลในเกาะแก่งและแหล่งทุรกันดาร: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านเกาะอาดัง สามารถดำเนินงานจนสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจอย่างดียิ่ง จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะครูโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง และชุมชนบ้านเกาะหลีเป๊ะ หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง สำหรับการอนุเคราะห์ในด้านงบประมาณและสิ่งของสนับสนุนการวิจัย ประกอบด้วยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้เป็นเงิน 150,000 บาท การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง ด้านการจัดหาคอมพิวเตอร์ จำนวน 100,000 บาท บริษัทหาดทิพย์ (มหาชน) จำกัด บริจาคอุปกรณ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 100 ชุด สำหรับนักเรียน วิทยากรและกรรมการดำเนินงานจัดค่ายรักษ์ท้องถิ่น รักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กไทยชาวเล ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของโครงการ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ประกอบด้วย ผศ.สุชา ใอียรพวงศ์ อาจารย์พรณี ไชยโย อาจารย์ทัศนมา เมฆเวียน ที่สนับสนุนของขวัญ เครื่องเรียนจำนวนหนึ่ง สำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง

ขอขอบพระคุณ รศ.ทัศนีย์ ประธาน ที่ให้คำแนะนำในกระบวนการวิจัย Dr.Graham Bruce และ Mr.Kelvin Marshall ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องของภาษาอังกฤษ ในการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาชาวเลเพื่อการท่องเที่ยว เกาะหลีเป๊ะ สำหรับการใช้สอนในโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง

ขอขอบพระคุณ คณะวิทยากรในการร่วมพัฒนานักเรียนและคณะครูโรงเรียนบ้านเกาะอาดัง ซึ่งประกอบด้วย นายประพจน์ สัตถาภรณ์ ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติทางทะเลตะรุเตา และเจ้าหน้าที่ ที่อุทิศเวลาร่วมวางแผนดำเนินการ และเป็นวิทยากรในกิจกรรมจัดค่ายรักษ์ท้องถิ่น รักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กไทยชาวเล อาจารย์อำนาจ ทองขาว อาจารย์ศศลักษณ์ ทองขาว และนักศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ในการเป็นวิทยากรอบรมครูในหลักสูตรคอมพิวเตอร์พื้นฐานและการใช้อินเทอร์เน็ต กับหลักสูตรการติดตั้งซ่อมบำรุงระบบคอมพิวเตอร์และการเขียนโปรแกรมเบื้องต้น แก่คณะครูและแก่ครูผู้รับผิดชอบระบบคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน และผู้บริหาร คณะครูโรงเรียนวัดหนูแร่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นางสาวมาริยาม หมัดอะคัม และคณะที่ร่วมเป็นวิทยากร ให้โอกาสร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการปรับพัฒนาแผนกลยุทธ์และหลักสูตรสถานศึกษา

ขอขอบพระคุณ นายคณิง ย้อยเสวีรัฐศูต ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศศต
 นายสมมาตร มานะกล้า หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา นายวัฒนา
 เวทย์ประสิทธิ์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทางทะเลตะรุเตา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและ
 คณบดีคณะครุศาสตร์ ที่ให้ความสนับสนุน ในการทำวิจัยของคณะผู้วิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คณะผู้เกี่ยวข้องกับการวิจัยทุกท่าน และนางสาวแสงโสม หาญทะเล ซึ่งเป็น
 ชาวเลกลุ่มอูร์กลาโวยแห่งชุมชนบ้านเกาะหลีเป๊ะ เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนบ้านเกาะอาคัง และเป็น
 นักศึกษาโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มีส่วนในการสำรวจ
 ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาชาวเล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานคณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ให้ความร่วมมือ ในด้านการดำเนินงานและจัดพิมพ์ จนกระทั่ง
 งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

คณะผู้วิจัย

นางสาวสมสวาท

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพียงใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงเล็ก

เจริญฤทธิ์

ผลโภค

วรกุล

